
Jan Emil Erikssen

MINNEORD

KNUT STAVEM

KNUT GJESDAL

IRENE GRUNDVOLD

SVERRE E. KJELDSSEN

KNUT LIESTØL

ARNFINN ROLLAG

Jan Emil Erikssen døde 2. september 2023, 89 år gammel. Han var født i Borre, tok artium i Ålesund, ble cand.med. i Oslo i 1958, dr.med. i 1978, og deretter spesialist i indremedisin og i hjertesykdommer. I 1985 ble han avdelingsoverlege, var en tid professor II ved Sentralsykehuset i Akershus, og professor I der fra 2001 til pensjonsalderen.

Som avdelingsleder styrte han morgenmøtene med gjennomgang av nyinnlagte, og hans kritiske spørsmål var både fryktet og verdsatt. Han gikk visitt nesten daglig, og pasientene var takknemlige for hans grundighet. Overfor ansatte var han støttende og lojal, og frittalende i media om ressursmangel og overbelegg på Sentralsykehuset i Akershus, og i debatter om tiltak mot hjertesykdom.

Etter studier i epidemiologi og statistikk i London, gjennomførte han «Oslo Ischemia Study», også kalt «Erikssen-studien». Bedriftsleger henviste på 1970-tallet over 2 000 antatt friske 40–60 år gamle menn, som Jan, godt hjulpet av sin ulønnede kone, undersøkte omfattende og nøyaktig på Rikshospitalet for å påvise ev. skjult hjertesykdom. På denne tiden var forekomsten av hjerteinfarkt på det høyeste. Testresultatene på ergometersykel ga viktige innspill til den internasjonale fagdebatten om stum iskemi.

Målet ble deretter langtidsoppfølging, som Norges svar på den amerikanske «Framingham-studien». Mennene ble igjen undersøkt etter sju, 16 og 21 år, og sykehusopphold og dødsårsaker ble registrert. Slik kunne en følge konsekvensene av risikofaktorer som røyking, blodtrykk, kolesterol og fysisk aktivitet. Tallrike kollegaer ved Rikshospitalet, Sentralsykehuset i Akershus og Ullevål ble involvert, med Jan som ivrig veileder. 12 kandidater disputerte på banebrytende langtidsdata publisert i prestisjefylte tidsskrifter. Funnene viste sammenheng mellom fysisk yteevne og risiko for hjertedød, og selv lett økt blodtryksstigning på sykkelen predikerte sykdom og død. Også hjerteflimmer, hjerneslag og blodtrykksendringer over tid ble studert med viktige resultater. Senere er databasen brukt i kreftforskningen, og overflyttet fra Ullevål sykehus, som hittil eneste medisinske studie i Norge, til Norsk helsearkiv på Tynset for digitalisering og tilgang til videre analyser. På Sentralsykehuset i Akershus inspirerte og støttet han også en rekke andre prosjekter med sin forskningskompetanse. I 2014 fikk Jan Kongens fortjenstmedalje for sin innsats.

Jan omtalte seg som «sportsgær'n», og var som ung en habil friidrettsutøver i Sportsklubben Herd, senere formann i Asker Skiklubb og trener i friidrettsgruppa i flere år. Det siste året ble dessverre preget av parkinsonisme og tapet av hans kone Ingeborg.

Jan Erikssen har vært en viktig samarbeidspartner og inspirator for mange, og det er trist at denne hedersmannen nå er borte. Våre tanker går til hans sønner og øvrige familie.

Publisert: 23. oktober 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.0633
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 27. mars 2026.